

28.2.1997

5/97

Työeläkelaitoksille

OIKEUDENKÄYNTIKULUJEN KORVAAMINEN

Eläketurvakeskuksen lakiosaston tiedotteessa 3/97 kerrottiin vakuutusoikeuden päätöksestä, jossa vakuutusoikeus määräsi eläkelaitoksen suorittamaan valittajalle kohtuullisena korvauksena tämän muutoksenhakukuluja 650 markkaa 16 %:n korkoineen kuukauden kuluttua ratkaisupäivästä alkaen.

1 Vakuutusoikeus

Vakuutusoikeus on viimeaikaisessa käytännössään tuominut eläkelaitoksen maksamaan osan muutoksenhakijan oikeudenkäyntikuluista. Kuluja on määrätty maksettavaksi silloin, kun päätös on ollut muutoksenhakijalle myönteinen. Kohtuullisena korvaussummana vakuutusoikeus on pitänyt 500-1000 markkaa. Pääsääntöisesti kuluja on määrätty maksettavaksi vain silloin, kun valittajalla on ollut apunaan asiamies.

Aiemmin vakuutusoikeus hylkäsi kuluvaatimukset lakiin perustumattomina. Vakuutusoikeuden käytäntö on siten muuttunut. Käytäntö ei kuitenkaan ole vielä vakiintunut, eivätkä kaikki jaostot ole määränneet oikeudenkäyntikuluja korvattaviksi. Jos käytäntö vakiintuu, vakuutusoikeus ei enää hylkää vaatimusta oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta lakiin perustumattomana, vaan joko hyväksyy sen tai hylkää aiheettomana. Vakuutusoikeus ei kuitenkaan määrää kuluja korvattavaksi ilman erillistä, selkeää vaatimusta.

1.1 Tapaturmavakuutus

Tapaturmavakuutusta koskevissa ratkaisuissa vakuutusoikeus on tuominut oikeudenkäyntikuluja maksettavaksi jo aikaisemmin, ja korvaussummat ovat näissä tapauksissa olleet joskus huomattavastikin suurempia.

1.2

Muutoksen peruste

Uuden käytännön perusteena on vakuutusoikeudesta annetun lain 9 §:n 4 momentti, jonka mukaan vakuutusoikeudessa sovelletaan soveltuvin osin, mitä oikeudenkäynnistä yleisissä oikeuksissa on säädetty. Oikeudenkäymiskaaren (OK) 21 luvun 1 §:ssä on pääsääntö riita-asioiden oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Tämän lainkohdan mukaan asianosainen, joka häviää oikeudenkäynnin, on velvollinen korvaamaan vastapuolensa oikeudenkäyntikulut.

1.3

Viivästyskorko

Vakuutusoikeus määrää viivästyskoron laskettavaksi kuukauden kuluttua päätöksen postituspäivästä. Vakuutusoikeuden käyttämä viivästyskorkoprosentti oikeudenkäyntikulujen korvaamisessa on korkolain 4 §:n 3 momentin mukainen, eli vuonna 1997 se on 11 %.

2

Eläkelautakunta

Eläkelautakunnassa tai tarkastuslautakunnassa vastaavaa säännöstä OK:n soveltumisesta ei ole. Tästä johtuen oikeudenkäyntikuluvaatimukset on niissä säännönmukaisesti hylätty lakiin perustumattomina, eikä soveltamiskäytäntöön ole tulossa muutosta, jollei lakia muuteta.

3

Hallintolainkäyttölaki

Hallintolainkäyttölain 13 luvun 74 §:n mukaan asianosainen on velvollinen korvaamaan toisen asianosaisen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen olisi kohtuutonta, että hän joutuisi maksamaan ne itse. Lähtökohtaisesti kuluja ei siten korvata, vaan korvaaminen on poikkeuksellista.

Hallintolainkäyttölain säännökset oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta vastaisivat paremmin sosiaaliprosessin luonnetta. Hallintolainkäyttölakia ei kuitenkaan vielä sovelleta eläkelautakunnassa eikä vakuutusoikeudessa, mutta sen kytkemistä työeläkejärjestelmään selvitetään.